

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) predkladá na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky poslanec Národnej rady Slovenskej republiky Samuel Migal’.

Predloženým návrhom zákona sa navrhuje zaviesť nová jednorazová dávka sociálneho zabezpečenia – jednorazový príplatok k úmrtnému, zaradená do časti výsluhového zabezpečenia policajtov, ktorá bezprostredne súvisí a je viazaná na tzv. úmrtné.

Primárnym účelom zavedenia jednorazovej dávky je eliminovať negatívne následky okamžitej a neočakávanej straty sekundárneho príjmu pozostalých osôb pri úmrtí policajta (tak ako túto osobu definuje tento zákon), ku ktorému došlo v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Sekundárnym účelom zavedenia jednorazovej dávky je poskytnúť sociálnu istotu formou finančného zabezpečenia pozostalých blízkych osôb policajta, na ktorú je zákonný právny nárok po splnení podmienok viazaných na už existujúcu sociálnu dávku úmrtného a dodatočnú podmienku skončenia služobného pomeru úmrtím pri výkone služby alebo v súvislosti s ním. Existencia zákonného právneho nároku je zároveň jedným z mnoho motivačných faktorov, ktoré umožnia zatraktívniť nábor vhodných osôb na povolanie policajta a zároveň poskytnúť zvýšenie sociálnych istôt už existujúcich policajtov v služobnom pomere.

Návrh zákona bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, nebude mať vplyv na podnikateľské prostredie, životné prostredie, služby verejnej správy pre občana, informatizáciu spoločnosti, vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a bude mať pozitívne i negatívne sociálne vplyvy.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi ústavného súdu, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a s právom Európskej únie.

V navrhovanej účinnosti zákona od 1. januára 2025 sa zohľadňuje predpokladaný priebeh legislatívneho procesu a dostatočná dĺžka legisvakancie na prípravu jeho vykonávania.

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1 (§ 30)

K vymenovaným druhom dávok výsluhového zabezpečenia sa zaraďuje jednorazový príplatok k úmrtnému.

K bodu 2 (§ 37a)

Navrhovanou novým ustanovením §37a sa vymedzuje podstata jednorazového príplatku a podmienky vzniku nároku na jeho vyplatenie.

Prvou podmienkou vzniku nároku je vymedzenie okruhu oprávnených osôb na vyplatenie jednorazového príplatku k úmrtnému. Oprávnenou osobou/osobami bude vždy osoba, ktorej vznikol nárok na úmrtné alebo jeho pomerný diel, preto je jednorazový príplatok viazaný na vznik nároku na úmrtné.

Druhou podmienkou je skončenie služobného pomeru úmrtím ako následku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, tzn. pri výkone služby.

Zákonom sa navrhuje upraviť aj konkrétna výška jednorazového príplatku (50.000 EUR) tak, aby táto nebola závislá od rozhodnutia výkonnej moci, ale bola priamo fixovaná v zákonnej právnej norme, čím posilňuje jej vymožitelnosť, právnu istotu a zákonný právny nárok na jej vyplatenie.

Vyplatenie a splatnosť sú viazané na dávku úmrtného, s ktorou sa zároveň vypláca jednorazový príplatok.

V prípade, ak dochádza k pluralite oprávnených osôb na vyplatenie úmrtného alebo jeho pomerného dielu, tak táto skutočnosť sa zohľadňuje aj pri jednorazovom príplatku tým, že fixne stanovená suma jednorazového príplatku sa rozdeľuje rovným dielom medzi všetky oprávnené osoby.

Zároveň z dôvodu viazanosti vzniku nároku na jednorazový príplatok na vznik nároku na úmrtné, zákon zabezpečuje proces vrátenia jednorazového príplatku, ak dôjde k naplneniu dôvodov pre zánik nároku na úmrtné.

K bodom 3 a 4 (§ 93 a § 94)

Výplata jednorazového príplatku sa rovnako ako pri výplate úmrtného a ostatné druhy výsluhových dávok viaže na rozpočtové prostriedky ministerstva a príslušného služobného úradu.

K čl. II

Vzhľadom na dĺžku legislatívneho procesu sa dátum účinnosti návrhu zákona navrhuje na 1. január 2025.